

Landschappelijk waardevolle gebieden langs de Vlaamse kust

Guido OSTYN

67471

De bedoeling van dit artikel is een overzicht te geven van de reeds als landschap beschermde gebieden aan de Vlaamse kust en van deze gebieden die eerlang zullen beschermd worden. Het is evident dat de nadruk hierbij op duingebieden ligt, zodat eerst de genese en de problematiek van de duinen beknopt behandeld worden.

Genese van de duinen

Om een beeld te krijgen van de genese van de duinen, is het noodzakelijk dit te koppelen aan de ontstaansgeschiedenis van de kustvlakte.

Tijdens het Atlanticum (begin ca. 5.500 VC) en het Subborea (vanaf 2.300 VC) ontwikkelde zich in de kustvlakte een veengebied dat aan de zeezijde begrensd was door een duinengordel. Gedurende het daaropvolgende Subatlanticum (vanaf 800 VC) vonden de verschillende Duinkerkaanse transgressies plaats. Men onderscheidt drie overstromingsperiodes: Duinkerke I (tweede eeuw VC tot de eerste eeuw NC), Duinkerke II (vierde tot achtste eeuw NC) en Duinkerke III (tiende tot twaalfde eeuw NC) transgressiefase.

De Duinkerke I-transgressie had tot gevolg dat de hogervermelde duingordel werd doorbroken en praktisch volledig werd weggespoeld. Enkel een klein gedeelte bleef over: de „oude” duinen van Adinkerke-Ghyvelde (zie ook Domein Cabourg).

Nadien volgde de Romeinse regressiefase (eerste tot vierde eeuw NC) met de vorming van een nieuwe duinengordel, de „middeluide” duinen. De Duinkerke II-transgressie zorgde op haar beurt voor de erosie van deze middeluide duinen met uitzondering van een klein gedeelte tussen Brede en Klemkerke.

Tijdens de Karolingische regressiefase vond opnieuw duinvorming plaats, vorming van de ‘jonge’ duinen. De Duinkerke III-transgressie had enkele plaatselijke doorbraken van deze duinen tot gevolg, dit ter hoogte van Nieuwpoort en het Zwin.

De nadien gevormde duinen worden dan actuele of recente duinen genoemd.

Problematiek

Door de steeds toenemende recreatiedruk is het duinareaal sterk gekrompen. Waar dit op de kaart van Vander Maelen (1845) nog ca. 3.900 ha bedroeg, was dit zoals uit de kaart van het Institut Cartographique Militaire blijkt in 1923 nog ca. 3.000 ha. Toenemende bebouwing, voorna-

melijk na de tweede wereldoorlog, zorgde ervoor dat op de M.G.I-kaart van 1969 nog slechts ca. 2.300 ha als duingebied staat aangeduid.

Daarom is het noodzakelijk dat de nu nog resterende gedeelten bewaard blijven.

De gewestplannen Brugge-Oostkust (K.B. 07.04.1977), Oostende Middenkust (K.B. 26.01.1977) en Veurne Westkust (K.B. 06.12.1976) betekenden reeds een stap in de goede richting daar heel wat gebieden als groengebied (natuurgebied (N), natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat (R), parkgebied (P)) werden aangeduid met als motivering dat duingebieden omwille van natuurbehoudsredenen en hun grote aantrekkingskracht voor het toerisme dienen bewaard te blijven.

De rangschikking als landschap kan dit versterken en eventuele onvolkomenheden van de gewestplannen wegwerken (cfr. Koksijde Oostduinkerke: Groenendijk Monobloc: voor een deel aangeduid als woonuitbreidingsgebied maar met een unieke wetenschappelijke waarde (zie verder)).

Een bijkomend probleem is dat heel wat duingebieden tevens als waterwinningsgebied gebruikt worden wat op de vegetatie een verarmend effect heeft (uitdroging van de vochtige duindepressies).

Hierna wordt een overzicht gegeven per gemeente (van west naar oost) van de reeds als landschap gerangschikte gebieden aan de kust en van de gebieden die voor rangschikking zullen voorgesteld worden gevolgd door een korte beschrijving. Om bij deze beschrijving niet steeds in herhaling te vallen wordt soms slechts één aspect van een gebied uitgewerkt. Voor gebieden zoals De Westhoek en het Zwin is het bovendien in het kader van dit artikel onmogelijk een ernstige beschrijving te geven. Naast elk gebied staat een cijfer dat overeenstemt met het cijfer op de situeringskaartjes en wordt tevens aangeduid of het gebied voorlopig of definitief beschermd is volgens de wet van 7 augustus 1931.

1. DE PANNE

1.1. De Westhoek (1)

Gerangschikt als landschap (K.B. 31.12.1940). Staat onder het beheer van het Bestuur van Waters en Bossen.

VLIZ (vzw)

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

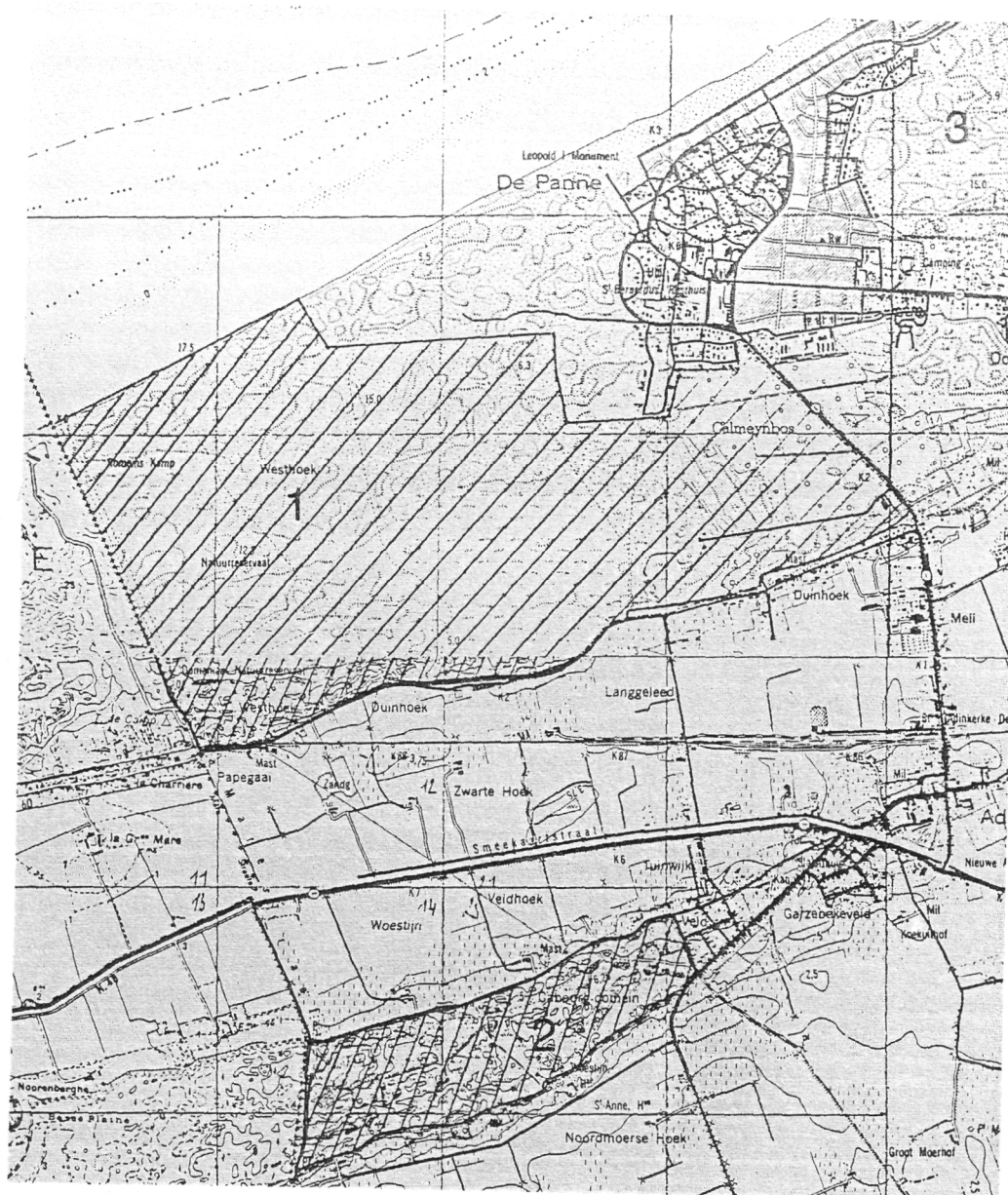

Fig. 1. Situering op
M.G.I.-kaarten
11/7-8 en 19/3-4.

1.2. Domein Cabourg (2)

Dit gebied met een oppervlakte van 54 ha 92 ca bestaat uit de 'oude' duinen van Adinkerke-Ghyvelde die omwille van hun esthetische waarde als landschap werden gerangschikt (K.B. 29.05.1964).

1.3. De Houtsaegherduinen (3)

Oppervlakt 97 ha, voorlopig gerangschikt als landschap. Het zuidelijk gedeelte, gelegen langs de weg De Panne naar Koksijde werd grotendeels beplant en heeft een parkaanleg. De rest van het gebied bestaat uit duinen met een sterk ontwikkelde struweelvegetatie met hier en daar vochtige pannen.

Tijdens het onderzoek in 1978 ter voorbereiding van de rangschikking als landschap werden 169 hogere plantesoorten waargenomen. Hieronder bevonden zich verscheidene bij K.B. van 16.02.1976 beschermde soorten: *Centaureum erythraea* Rafn. (duizendguldenkruid), *Centaureum pulchellum* (Sw.) Druce (fraai duizendguldenkruid),

Epipactis helleborine (L.) Crantz (breedbladige wespenorchis), *Rosa pimpinellifolia* L. (duinroos), *Rosa rubiginosa* L. (egelantier).

Bovendien komen er een aantal planten voor die opgenomen werden in de lijst van verdwenen, zeldzame of bedreigde plantesoorten (Lawabree en Lambinon, 1969): *Juncus subnodulosus* Schrank (padderus), *Sagina nodosa* (L.) Fenzl. (knopige vetmuur), *Samolus valerandi* L. (waterpunge) en *Teucrium scordium* L. (moerasgamanter).

Zoals voor de meeste duinen is ook hier de kalkrijkdom kenmerkend. Er komen immers een groot aantal kalkminnende of kalkverdragende planten voor zoals *Carlina vulgaris* L. (driedistel), *Clematis vitalba* L. (bosrank), *Cynoglossum officinale* L. (hondstong), *Erodium glutinosum* Dum. (kleverige reigersbek), *Hippophae rhamnoides* L. (duindoorn), *Leontodon hispidus* L. (ruige leeuwetand), *Ligustrum vulgare* L. (wilde liguster), *Lithospermum officinale* L. (glad parelzaad), ...

Waar het duin enigszins ontkalkt is, komen er een aantal planten voor kenmerkend voor een zwak zure zandbodem: *Corynephorus canescens* (L.) Beauv. (buntgras), *Jasione montana* L. (zandblauwtje), *Leontodon taraxacoides* (Vill.) Mérat (thrinicia), ...

De vochtige pannen en enkele gegraven putten hebben een interessante vegetatie: *Teucrium scordium* L. (moerasgamber), *Juncus subnodulosus* Schrank (padderus), *Samolus valerandi* L. (waterpunge), *Centaureum erythraea* Rafn. (duizendguldenkruid), ...

De Houtsaegherduinen hebben hierdoor een wetenschappelijke en esthetische waarde. Deze wetenschappelijke waarde wordt ondermeer bepaald door het voorkomen van de Knopbiesgemeenschap, het mozaïek van Duinroosstruwelen en hoog gedifferentieerde *Galium verum* L.-graslandjes en het voorkomen van een zeer gaaf meidoorn-ligusterstruweel. Voorts is er de interessante avifauna wat een gevolg is van de grote verscheidenheid aan biotopen en het ermee gepaard gaande groot aantal gradienten.

2. KOKSIJDE-OOSTDUINKERKE

2.1. Parkgebied (4)

Het op het gewestplan aangeduide parkgebied in het centrum van Oostduinkerke-Bad is een dungebiedje dat volledig door bebouwing omsloten is en waar de duinvegetatie zich goed heeft kunnen ontwikkelen.

2.2. Doornpanne - Hoge Blekker (5)

Dit duinmassief ligt tussen Oostduinkerke-Bad en Kok-

sijde-Bad. Het gedeelte dat bij de zee aansluit omvat enkele embryonale duintjes, de zeereepduinen, enkele pannen en een tweede duinenrij. De vegetatie heeft er erg geleden onder de toeristische druk. Toch komen er nog enkele typische duinplanten voor zoals *Eryngium maritimum* L. (blauwe zeedistel, bij wet beschermd), *Honkenya peploides* (L.) Ehrh. (zeepostelein), *Rosa pimpinellifolia* L. (duinroos), *Thalictrum minus* L. subsp. *dunense* (Dum.) Rouy en Fouc. (duinruit), ...

Een tweede gedeelte wordt gevormd door 'De Doornpanne' en de daarbij aansluitende Hoge Blekker. De Doornpanne wordt beheerd door De Wielewaal en is eigendom van de Noordzee Waterwinningsmaatschappij. Door de waterwinning zijn een groot aantal plantesoorten verdwenen en mede door de achteruitgang van het konijnenbestand kende het gebied een grote struweeluitbreiding. De kruidenrijke drooggraslandjes kennen nog een rijke vegetatie met o.a. *Cerastium pumilum* Curt. (dwerghoornbloem), *Lotus corniculatus* L. subsp. *corniculatus* (rolklaver), *Ononis rapens* L. (kruipend stalkruid), *Polygala vulgaris* L. (gewone vleugeltjesbloem), *Helianthemum nummularium* L. (gestippeld zonneroosje), *Hieracium pilosella* L. (muizeoor), *Medicago lupulina* L. (hopklaver), ...

2.3. Duinen van het IJstrandplein (6)

Voorlopig gerangschikt als landschap.

Op een relatief kleine oppervlakte (ca. 2,5 ha) komen hier drie verschillende vegetatietypes voor.

Bij de zeereep ligt er een strook blonde duinen met hoofdzakelijk *Ammophila arenaria* (L.) Link (helm) en *Hieracium umbellatum* L. (schermhavikskruid). Sporadisch is

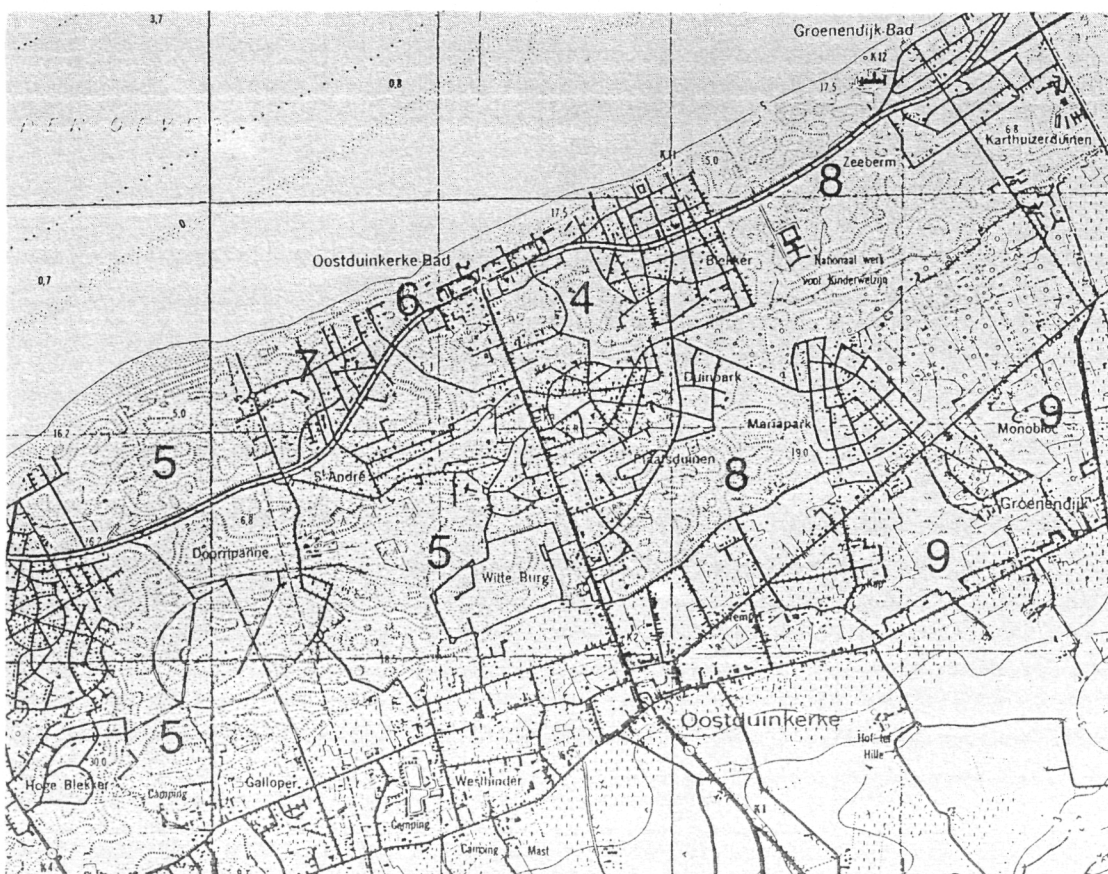

Fig. 2. Situering op M.G.I.-kaart 11/7-8.

er het voorkomen van *Cakile maritima* Scop. (zeeraket), *Euphorbia paralias* L. (zeewolfsmelk) en één exemplaar van *Eryngium maritimum* L. (blauwe zeedistel).

Een tweede zone, evenwijdig met de kust, wordt gekenmerkt door een groot aantal ruderales en kalkminnende soorten met o.a. *Bryonia dioica* Jacq. (heggerank), *Cerastium semidecandrum* L. (zandhoornbloem), *Sedum acre* L. (muurpeper), ...

Nabij de Koninklijke Baan ligt het relatief natste gedeelte waar plaatselijk het stadium van het ondoordringbare duinstruweel wordt bereikt: vnl. *Hippophae rhamnoides* L. (duindoorn) en *Salix repens* L. (kruipwilg) waartussen zich *Lonicera periclymenum* L. (wilde kamperfoelie) bevindt.

2.4. Duingebied 'De Sinjoorkens' (7)

Dit duingebiedje ligt ten noordoosten van de Doornpanne en hoewel de toeristische druk er tijdens de zomermaanden tamelijk zwaar is, werden nog een groot aantal typische duinplanten waargenomen. De ontwikkeling van het duindoorn-kruipwilg struweel is echter in vergelijking met andere duingebieden tamelijk gering. In de nabijheid van de wegen komen talrijke wegrandsoorten voor zoals *Allium vineale* L. (kraailook), *Bellis perennis* L. (madeliefje), *Capsella bursa-pastoris* (L.) Med. (herderstasje), *Glechoma hederacea* L. (hondsdrif), *Melandrium album* (Mill.) Garcke (avondkoekoeksbloem), *Oenothera biennis* L. (teunisbloem), ...

2.5. Groenendijkduinen, Mariapark, Plaatsduinen (8)

Waar de Groenendijkduinen kunnen vergeleken worden met deze van de Doornpanne, komt in het gedeelte Mariapark-Plaatsduinen één van de weinig overgebleven relatief vochtige duinpannen voor. Bovendien is de recreatiedruk er plaatselijk vrij gering zodat eerder zeldzame planten zich goed hebben kunnen ontwikkelen. Voorbeelden hiervan zijn o.a. *Centaurium pulchellum* (Sw.) Druce (fraai duizendguldenkruid, beschermd), *Centaurium littorale* (D. Turn) Gilm. (strandduizendguldenkruid, beschermd), *Pyrola rotundifolia* L. (rondbladig wintergroen), *Juncus subnodulosus* Schrank (padderus), *Parnassia palustris* L. (parnassia, beschermd) en *Myosotis cespitosa* C.F. Schultz (zomp vergeet-mij-nietje).

2.6. Groenendijk-Monobloc (9)

Grangschikt als landschap (K.B. 18.09.1981).

De wetenschappelijke waarde van dit gebied wordt verklaard doordat het de enige en laatste groeiplaats is in de duinen of in België van talloze plantesoorten en gemeenschappen. Het gebied heeft bovendien een nog praktisch ongestoorde waterhuishouding, wat een essentiële voorwaarde is voor de belangrijkste vegetatietypes binnen de duinen.

Bodemkundig is het gebied van belang door de grote oppervlakte aan overgangsgonden tussen de duinen en de polders.

Groenendijk-Monobloc is bovendien de enige plaats in

Fig. 3. Situering op M.G.I.-kaart 12/5-6.

België waar het binnenduinlandschap met de afgezande perceeltjes en houtwalleltjes mozaïek met lichtgolvend duin nog visueel nagenoeg ongeschonden is.

Fytogeografisch is het gebied waardevol doordat het de enige beheerbare eenheid is waarbinnen voorkomen: *Primula veris* L. (echte sleutelbloem), *Helianthemum nummularium* subsp. *obscurum* (Celak) Holub (gestippeld zonneroosje), *Thalictrum minus* subsp. *dunense* (Dum.) Rouy en Fouc. (duinruit).

Enkele ander hoog gewaardeerde soorten uit de verschillende vegetatietypes zijn: *Anacamptis pyramidalis* (L.) L.C.M.Ruh (hondskruid), *Orchis morio* L. (harlekijn), beschermd), *Carex trinervis* Degl. (drienervige zegge), *Briza media* L. (trilgras), *Carex flacca* Schreb. (zeegroene zegge), *Linum catharticum* L. (geelhartje), *Cirsium acaule* Scop. (aarddistel), *Thesium humifusum* DC. (duinbergvlas), *Asperula cynanchia* L. (kalkbedstro) en *Pimpinella saxifraga* L. (kleine bevernel).

3. NIEUWPOORT

3.1. Duingebied ten westen van Nieuwpoort-bad (10)

Gerangschikt als landschap (K.B. 16.03.1978).

Dit gebied sluit in het westen aan bij de Groenendijkduinen en biedt nagenoeg dezelfde soortenrijkdom.

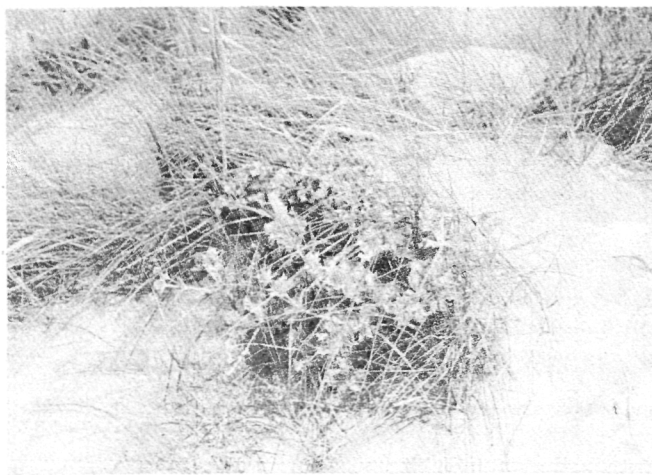
3.2. IJzermording (11)

Voorlopig gerangschikt als landschap.

Het landschap gevormd door de IJzermording heeft immers een grote wetenschappelijke waarde die bepaald wordt door het geologisch en morfologisch belang: de verschillende stadia van het sedimentatieproces kunnen er waargenomen worden alsook erosieverschijnselen.

Bovendien is er de grote diversiteit aan biotopen met hun kenmerkende vegetatie:

- slikke, met o.a. *Spartina townsendii* H. & J. Groves (Engels slijkgras), *Salicornia stricta* (zeekraal), *Spergularia media* (L.) C. Presl. (gerande schijnsprurrie), *Aster tripolium* L. (zulte), ...
- lage schorre, met o.a. *Puccinellia maritima* (Huds.) Parl. (gewoon kweldergras), *Plantago maritima* L. (zeeweegbree), *Limonium vulgare* Mill. (lamsoor), *Halimione portulacoides* (L.) Aell. (gewone zoutmelde), ...

Eryngium maritimum L. (blauwe zeedistel).

Oostduinkerke: ruimtelijke (wan)ordering.

- hoge schorre, met o.a. *Agropyron pungens* (Pers.) Roem. en Schult. (strandkweek), *Glaux maritima* L. (melkkruide), *Artemisia maritima* L. (zeealsem), ...
 - het vloedmerk met o.a. *Atriplex littoralis* L. (strandmelde), *Atriplex hastata* L. (spiesbladige melde), *Matricaria maritima* L. subsp. *inodora* (C. Koch) Sôo (reukloze kamille), *Cakile maritima* Scop. (zeeraket), *Beta vulgaris* L. subsp. *maritima* (L.) Arcang. (strandbiet), ...
- Tenslotte is er de ornithologische waarde door het voorkomen van een groot aantal waadvogels (voedsel, broedplaats).

4. MIDDELKERKE

4.1. Westende: Heiderelicten Schuddebeurze (12)

Voorlopig gerangschikt als landschap.

Dit gebied heeft een grote wetenschappelijke waarde gelet op de zeldzaamheid van kalkarme heiderelicten in het duingebied, het voorkomen van pollen struikheide (*Calluna vulgaris* (L.) Hull.) langs de boorden van gaspel-doornstruwelen (*Ulex europaeus* L.), het voorkomen van een aantal soorten min of meer typisch voor het Therio-Airion (zilverhaververbond): o.a. *Carex arenaria* L. (zandzegge), *Hieracium pilosella* L. (muizeoor), *Viola canina* L. (hondsviooltje), *Ornithopus perpusillus* L. (vogelpootje), *Achillea millefolium* L. (duizendblad), *Hypochoeris radicata* L. (gewoon biggekruide), *Aira praecox* L. (paashaver), ... en het voorkomen van een typische wegdistelassociatie (*Onopordetum acanthii*) rond de bunkerresten.

4.2. Westende: Sint-Laureinsstrand (13)

Gedeeltelijk voorlopig gerangschikt als landschap.

Het betreft hier één van de weinige overgebleven duingebieden tussen Nieuwpoort en Middelkerke. Ondanks het voorkomen van een groot aantal bunkers heeft dit gebied een wetenschappelijke waarde wat bleek uit inventarisaties van de hogere plantesoorten gedurende de zomer van 1981.

De bijzonderste hiervan zijn: *Ammophila arenaria* (L.) Link en *Cakile maritima* Scop. (zeeraket) in de niet gefixeerde duinen; meer landinwaarts groeien o.a. *Carex*

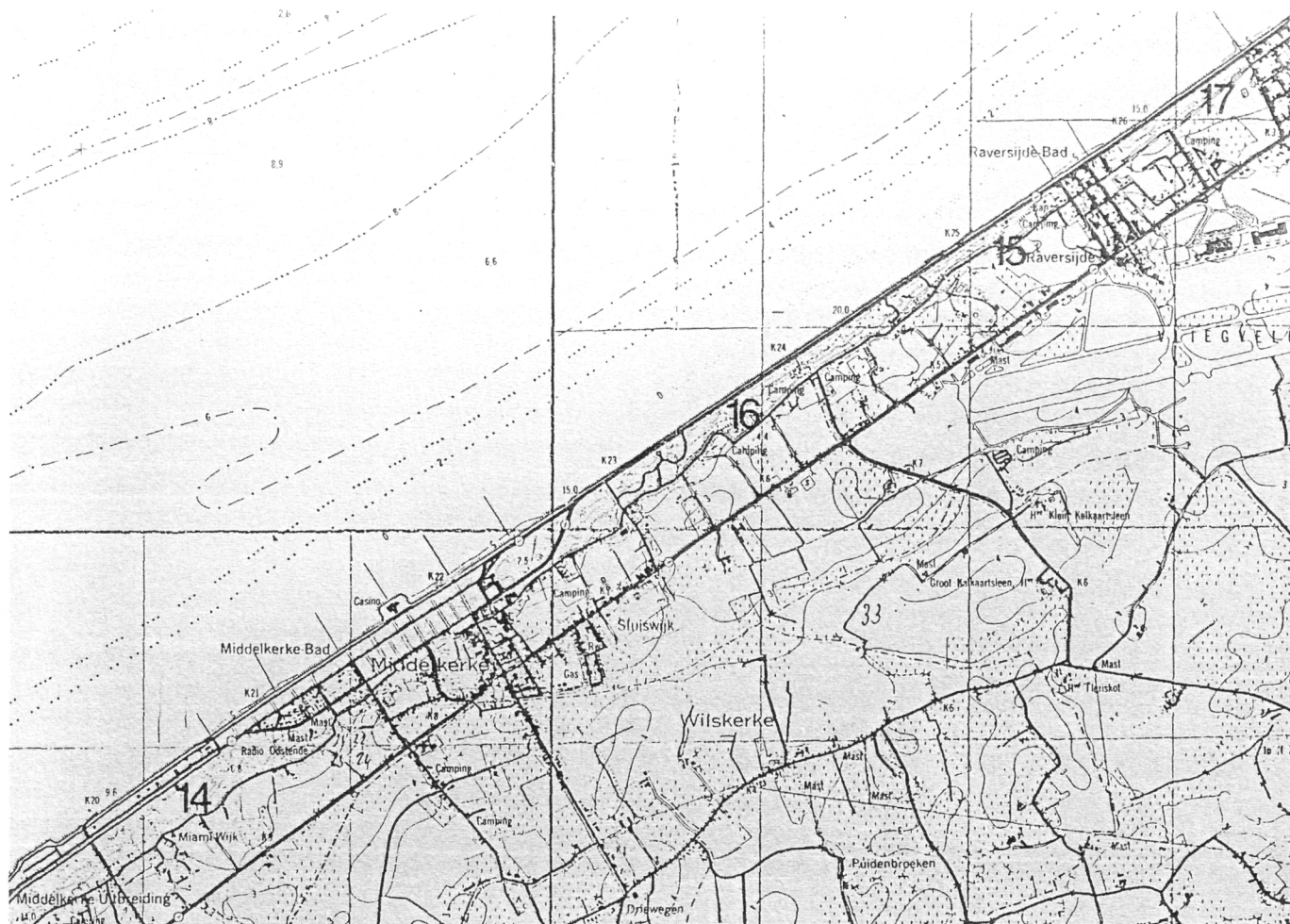

Fig. 4. Situering op M.G.I.-kaart 12/1-2.

arenaria L. (zandzegge), *Erodium cicutarium* (L.) L'Hérit. subsp. *dunense* (duinreigersbek), *Centaurium littorale* (D. Turn) Gilim. (strandduizendguldenkruid, beschermd), *Rosa pimpinellifolia* L. (duinroos, beschermd), *Hippophae rhamnoides* L. (duindoorn), *Salix repens* L. (kruipwilg), *Viola curtisii* E. Förster (duinviooltje), *Claytonia perfoliata* Donn. ex Wild (winterpostelein), *Euphrasia stricta* Wolff ex Lehm. (stijve ogentroost), ...

4.3. Miami-duinen (14)

Het betreft hier de duinzone tussen Westende-Bad en de installaties van Radio Oostende. Ook hier worden de meeste hoger opgesomde duinplanten aangetroffen.

4.4. Duinenweg (15)

Gerangschikt als landschap (K.B. 05.05.1959) om reden van zijn historische en artistieke waarde: het gedeelte van de gemeenteweg, genaamd 'Duinenweg' dat door en langs het domein van Prins Karel, alsmede van de Koninklijke Schenking loopt.

4.5. Duinstrook tussen Middelkerke en Oostende (16)

Deze smalle duingordel (lengte 2,5 km, breedte 200 m) kent een tamelijk grote recreatieduur die o.m. bevordert wordt door enkele verharde wegjes tussen de achter de dui-

nen liggende campings en het strand. Over gans de lengte van het gebied liggen bovendien nog een groot aantal bunkers verspreid. Desondanks kent deze duinstrook nog een rijke vegetatie met halofiele soorten zoals *Cochlearia danica* L. (Deens lepelblad), *Cakile maritima* Scop. (zeeraket) en *Honkenya peploides* (L.) Ehrh. (zeepostelein). Verder soorten van niet gefixeerde duinen zoals *Calystegia soldanella* (L.) R. Brown (zeewinde) en *Eryngium maritimum* L. (blauwe zeedistel). Als typische duinplanten vindt men er bovendien zandzegge, duinreigersbek, kleverige reigersbek, duindoorn, kruipwilg, duinruit, duinviooltje, ...

5. OOSTENDE

5.1. Onze-Lieve-Vrouw ter Duinen (17)

Het duin- en polderlandschap nabij de kerk van Onze-Lieve-Vrouw ter Duinen werd omwille van de historische, wetenschappelijke en esthetische waarde als landschap gerangschikt (K.B. 27.05.1975 en 07.09.1979).

5.2. Fort Napoleon (18)

De omgeving van het als monument gerangschikte Fort Napoleon werd als landschap gerangschikt (K.B. 06.07.1976).

6. BREDENE

6.1. Duinzone tussen Bredene en De Haan (19)

Deze smalle duinstrook (lengte ca. 4 km, breedte 100-500 m) kent een zeer soortenrijke vegetatie. De oude spoorbedding van de kusttram in het noordoostelijk gedeelte kent plaatselijk een opvallend hoger struweel.

7. DE HAAN

7.1. Golfterrein

Op de niet bespeelde gedeelten komen naast de soorten die ook in het vorige gebied terug te vinden zijn, verschillende andere soorten voor die typisch zijn voor kalkgraslanden zoals *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Brown (grote muggenorchis), *Hymanthoglossum hircinum* (L.) Spreng. (bokkenorchis), *Myosotis ramosissima* Rochel ex Schultz (ruw vergeet-mij-nietje), *Rhinanthus angustifolius* C.C. Gmel. (grote ratelaar), ...

8. KNOKKE-HEIST

8.1. Golfterrein (21)

Voorlopig gerangschikt als landschap.

Het golfterrein ligt ten oosten van het centrum van Knokke en is een golvend duinterrein dat afwisselend bestaat uit grote gedeelten grasland (bespeelde oppervlakten) en de zogenaamde roughs, de niet bespeelde oppervlakten, waar de duinflora zich ongemoeid kan ontwikkelen.

Wat de vegetatie betreft is er het voorkomen van enkele bij

wet beschermde planten (K.B. 16.02.1976) zoals *Eryngium maritimum* L. (blauwe zeedistel), *Calystegia soldanella* L. (zeewinde) en *Listera ovata* (L.) R. Brown (keverorchis). Verder een groot aantal planten typisch voor de duinen zoals *Anthyllus vulneraria* L. (wondklaver), *Thalictrum minus* subsp. *dunense* (Dum.) Rouy en Fouc (duinruit), *Sedum acre* L. (muurpeper), *Galium verum* L. (geel walstro), *Orobanche caryophyllacea* Smith (walstrobremraap), *Arenaria serpyllifolia* L. (zandzuur), *Thymus pulegioides* L. (grote tijm), *Erodium cicutarium* (L.) L'Hérit. subsp. *dunense* (duinreigersbek), ...

De struwelen vormen tevens de broedplaats (rust, bescherming) voor vogelsoorten zoals *Asio otus* (ransuil), *Certhia brachydactyla* (boomkruiper), *Sylvia atricapilla* (zwartkop), *Anthus trivialis* (boompieper), *Picus viridis* (groene specht), *Dendrocopos major* (grote bonte specht), *Galerida cristata* (kuifleeuwerek), ...

8.2. Het Zwin (22)

Gerangschikt als landschap (K.B. 31.12.1940) om reden van de esthetische en wetenschappelijke waarde (het gebied is van internationaal belang voor de avifauna).

8.3. De Zwinbosjes (23)

Voorlopig gerangschikt als landschap.

Het gebied vormt een deel van het onmiddellijke randgebied van het natuurreservaat Het Zwin, nl. het deel tussen Het Zwin en de woonkern Het Zoute. De totale oppervlakte bedraagt ongeveer 110 ha.

De Zwinbosjes zijn niet enkel om hun ligging belangrijk,

Fig. 5. Situering op M.G.I.-kaarten 12/1-2 en 12/3-4.

zigheid in de onmiddellijke omgeving van storende elementen (recreatiecentra, industrie, autowegen, ...) draagt hier toe bij evenals het voorkomen van open water met de begeleidende rietvegetatie en struwelen.

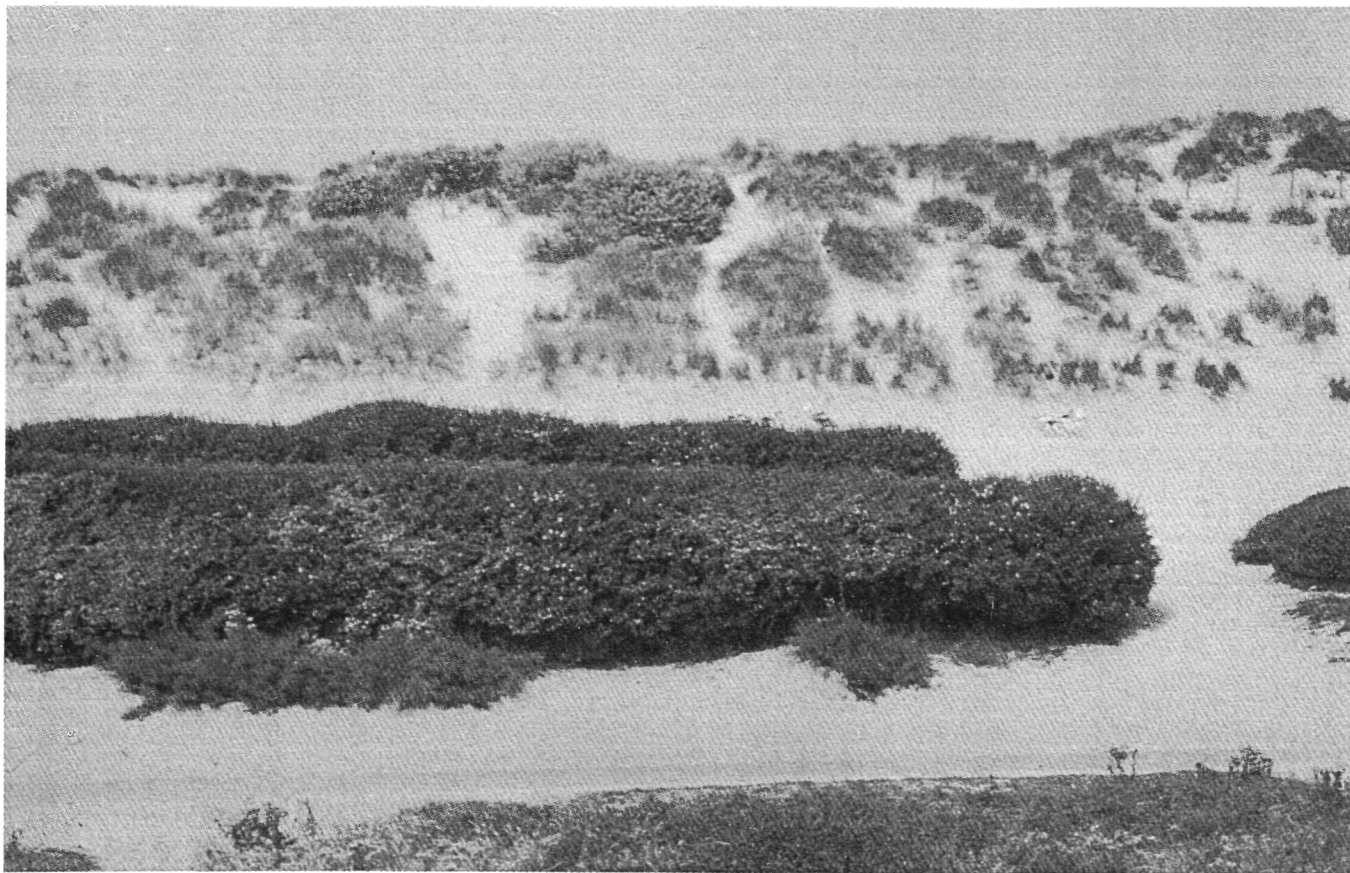
8.6. *Deel van de Graaf Jansdijk (26)*

Gerangschikt als landschap (K.B. 05.05.1959) omwille van de esthetische waarde (oppervlakte 1 ha 40 ca).

Na 1180 (na de Duinkerke IIIB-transgressie) werden verscheidene dijken aangelegd om terreinen op het Zwin te

recupereren zodat een aantal nieuwe polders in de omgeving van Knokke ontstonden. Dit werd doorgezet tot in de 15de eeuw.

Als gevolg van de Elisabethvloed op 19 november 1404 werd een groot deel van de dijken langs het Zwin vernield. In de zomer van 1405, onder het bewind van Jan zonder Vrees, Graaf van Vlaanderen, werden deze dijken herbouwd en versterkt. De naam Graafjansdijk werd toen gegeven aan de zeevering die loopt van Greveninge (Frans-Vlaanderen) tot Sas van Gent.

Duinstrook tussen Bredene en De Haan.

Bibliografie

Ameryckx, J.B. (1952). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij de kaartbladen Middelkerke 21, W en Oostende 21,E. Gent, Centrum voor Bodemkartering.
Ameryckx, J.B. (1953). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij de kaartbladen De Haan 10,W en Blankenberge 10,E. Gent, Centrum voor Bodemkartering.
Ameryckx, J.B., (1954). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Bredene 22,W. Gent, Centrum voor Bodemkartering.
Ameryckx, J.B. (1954). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij de kaartbladen Westkapelle 11,E en Het Zwin. Gent, Centrum voor Bodemkartering.
De Langhe, J. e.a. (1978). Nouvelle Flore de la Belgique, du Grand Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des régions voisines. Edition du Patrimoine du Jardin botanique national de Belgique, Meise.
Depuydt, F. (1972). De Belgische strand- en duinformaties in het kader van de geomorfologie der zuidoostelijke Noordzeekust. Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Wetenschappen, Brussel, Jaargang XXXIV, nr. 122.

Goetghebeur, P. (1976). Site A1: Strand en duinen tussen Koksijde en Oostduinkerke. Gent, Laboratorium voor morfologie, systematiek en oecologie van de planten. R.U.G.
Jonge Economische Kamer Knokke-Heist (1981). Ontstaansgeschiedenis van de Zwinstreek. Kaartenmap met verklarende teksten.
Moormann, F.R. (1951). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Oostduinkerke 35,E. Gent, Centrum voor Bodemkartering.
Moormann, F.R. en Ameryckx, J.B. (1951). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Nieuwpoort 36,W. Gent, Centrum voor Bodemkartering.
Ozer, A. (1976). La morphologie des Polders, les dépôts cotiers holocènes. Geomorphologie de la Belgique, Hommage au Professeur P. Macar, p. 17-27.
Peterson, R.T., Mountfort, G. en Hollom, P.A.D. (1980). Petersons Vogelgids. Elsevier, Amsterdam-Brussel.